

DRINGEND BERICHT: "WINKELDIEF GESIGNALEERD"

BINZ als antwoord op het toenemend aantal middagdiefstallen

Dinsdag middag 23 september 2001, het personeel van firma Witmans in Deinze neemt zijn middagmaal in de refter. Een rode Golf met twee mannen stopt op de parking. Eén van de twee mannen gaat via de personeelsingang binnen en kan de portefeuilles van een aantal personeelsleden, alsook de kassa meenemen. Om 12u.35 stopt dezelfde wagen bij het bedrijf Anzori te Aalter. Hier herhaalt zich het scenario. Het verhaal is spijtig genoeg geen fictie: eind 2001 heeft een bende meerdere keren per week toegeslagen in winkels en bedrijven binnen (onder andere) het arrondissement Gent. Telkens had de diefstal dezelfde kenmerken: tijdens het middaguur, in bedrijven of winkels, zonder enig slot af te breken en vaak zonder opgemerkt te worden... Al gauw werd dit fenomeen omschreven als 'middagdiefstallen'. Als antwoord op dit fenomeen werden er in het arrondissement Gent een aantal Buurt Informatie Netwerken voor Zelfstandigen opgericht (BINZ).

'BOMEN KOMEN

ELKAAR NIET TEGEN'

Voor de politiediensten was het erg frustrerend om de daders van de 'middagdiefstallen' meerdere malen 'succesvol' te zien toeslaan. Naast de zuiver politionele aanpak, werd al snel de nood gevoeld om de potentiële slachtoffers te sensibiliseren.

Als 'pleister op de wonde' nodigde het Arrondissementeel Informatiekruispunt (AIK) van Gent de overkoepelende vakorganisaties (UNIZO, Koninklijke Unie Middenstand, Algemeen Middenstandsverbond, Liberaal Verbond voor Zelfstandigen, Kamer van Koophandel, Opperdekenij...) uit voor overleg. Het AIK is een onderdeel van de federale politie waar politionele informatie verwerkt wordt.

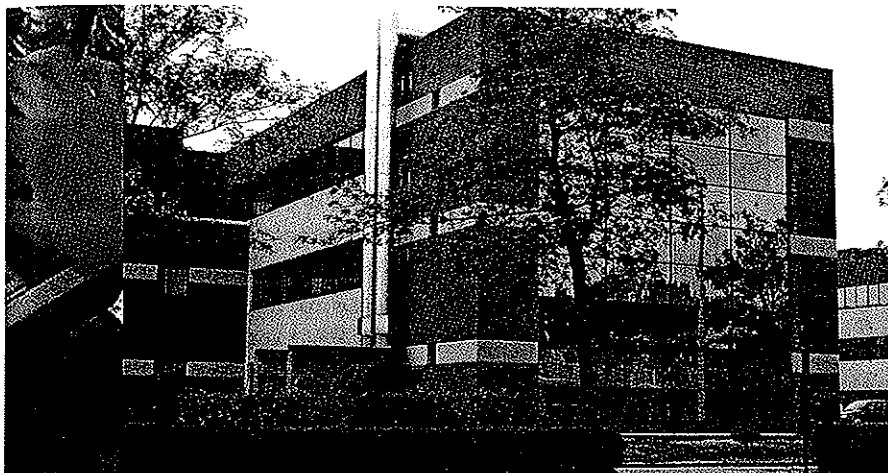
De vakorganisaties waren bereid om hun leden te sensibiliseren voor de 'middagdiefstallen'. Naast het sensibiliseren, wou de politie de zelfstandigen snel kunnen inlichten over belangrijke criminele feiten. De overkoepelende organisaties konden deze behoefte van de politie niet volledig invullen. Daarenboven had de politie geen zekerheid dat alle zelfstandigen zouden worden bereikt. De politie heeft wel snelle verwittigingskanalen voor specifieke doelgroepen zoals de banken, de juweliers, de autoverdelers... maar nog niet voor de zelfstandigen in het alge-

meen. Er moest dus een informatiekanaal uitgebouwd worden tussen de politie en de zelfstandigen.

De oplossing voor dit probleem werd vanuit twee richtingen aangebracht. Enerzijds werd er binnen het arrondissement Gent een projectgroep opgericht waarin de geïntegreerde politie, de vakorganisaties en het parket vertegenwoordigd waren. Binnen deze groep kwam men al snel tot de conclusie dat het model van de Buurt Informatie Netwerken (BIN) een ideaal concept was. Anderzijds liet de federale politie vanuit Brussel weten dat er een nationaal project opgestart was in samenwerking met onder andere de Hoge Raad voor Zelfstandigen, het Federaal Parket, het Vast Secretariaat voor het Preventiebeleid en een aantal 'proef arrondissementen' (o.a. in Antwerpen, Turnhout, Ieper...).

Er werd beslist om het arrondissementeel project verder te zetten en aan te sluiten bij het nationaal project. Het concept van de BIN werd hierbij genomen als leidraad.





zelfstandige de mogelijkheid krijgt toe te treden. De interesse van de zelfstandigen zelf is een conditio sine qua non om op lokaal vlak een BINZ op te starten. Het is onbegonnen werk om informatie te geven aan mensen die er niet in geïnteresseerd zijn, er wordt bovendien een inspanning verwacht van de zelfstandigen. Zij dienen immers te zorgen voor een 'verantwoordelijke cel' die de BINZ in samenwerking met politiezone beheert. Elk lid wordt geacht de informatie ter harte te nemen en te delen. De afspraak was duidelijk: als er geen interesse is bij de zelfstandigen, komt er geen BINZ.

Tevens bleek dat sectoren die reeds een soepel informatiekanaal had met de politie, niet echt geïnteresseerd waren in een BINZ. Zo heeft het Gentse havengebied met 'ENIGMA' een snel communicatiesysteem met alle bedrijven binnen de haven. Dit is in sé niet slecht, want eigenlijk hebben ze gewoon een alternatieve technische oplossing die toelaat het concept van BINZ toe te passen. Er waren ook beroepsgroepen die reeds een apart informatienetwerk met de politiediensten hadden (bijv. de banksector). Deze worden door de politie ingelicht van bijvoorbeeld een hold-up of verdachte handelingen wanneer er preventieve maatregelen kunnen uit voortvloeien. Dit neemt echter niet weg dat ze

eveneens tot één BINZ kunnen toetreden; het is immers aangewezenen gezien ze dan méér informatie kunnen ontvangen.

Toepassing in de politiezones

Aan de hand van de principes, kon de lokale politie van start gaan en contact zoeken met de zelfstandigen. Binnen het arrondissement Gent, dat tien politiezones telt, is de politiezone Lowazone (Loven-degem, Nevele, Waarschoot en Zomergem) het verst gevorderd in de werking met BINZ.

Bij de invoering van de euro, werden binnen de politiezone Lowazone informatieavonden georganiseerd voor de zelfstandigen. De zelfstandigen bleken dit initiatief te waarderen, tevens bleek dat zij vragende partij waren om ook hun steentje bij te dragen in:

- Specifieke veiligheidsproblemen waarmee zij geconfronteerd werden (winkeldiefstallen, uitgifte valse Euro's ..);
- Het helpen verhogen van het veiligheidsgevoel;
- Het bevorderen van de sociale controle;
- Het verspreiden van de preventiegedachte.

De BINZ bood een perfect antwoord op de vraag van de zelfstandigen. Naast de zelfstandige onder-

nemers waren ook de gemeentebesturen bereid om mee te werken aan deze nieuwe vorm van partnership. Na enkele vergaderingen met alle partners en de stuurgroep kreeg dit initiatief vorm en leidde uiteindelijk tot de oprichting van vier nieuwe BINZ. Bij het uittekenen van het inhoudelijk aspect en de vorm van deze informatienetwerken, werden de richtlijnen van de Federale Overheidsdienst Binnelandse Zaken over de BIN's gehanteerd².

Om doeltreffend en efficiënt te kunnen werken, werd daarbij geopteerd om gebruik te maken van de reeds bestaande structuren. De plaatselijke UNIZO afdelingen beschikten reeds over een eigen intern informatiekanaal (fax, e-mail, telefoonnummers van leden...).

Ondanks de central rol van de plaatselijke UNIZO-afdelingen, werd duidelijk gesteld dat ook niet leden konden deelnemen aan het initiatief.

Naar technisch middel werd geopteerd om voor de berichtgevingen gebruik te maken van het principe welke de lokale politie reeds gebruikte bij de plaatselijke BIN's: het BINfoon systeem voor dringende informatieverbreiding en e-mail of fax voor niet dringende



BESLUIT

Naast de traditionele politiewerking, is de BINZ een hulpmiddel om de criminaliteit naar zelfstandigen toe aan te pakken. De BINZ zorgt voor een soepele informatiedoorstroming tussen de politie en de zelfstandigen, en dit zowel voor operationele informatie (al dan niet dringend) als meer beleidsmatige informatie. De voordelen zijn duidelijk:

- Betere informatiedoorstroming naar de zelfstandigen;
- Meer en betere preventie;
- Een hoger en realistisch veiligheidsgevoel;
- Betere samenwerking tussen de zelfstandigen zelf;
- Betere samenwerking met de politie en drempeilverlagend.

Een BINZ vraagt natuurlijk een inspanning van alle betrokken partijen (de zelfstandigen, de politie, de gemeentelijke overheden...). De politie verifieert de binnenkomende informatie en speelt ze door aan de zelfstandigen. De zelfstandigen organiseren zich, dragen vaak een deel van de technische onkosten en nemen de aangereikte informatie ter harte. De zelfstandigen nemen de nodige preventie maatregelen en geven de nodige informatie aan de politie door.

Het is duidelijk dat een BINZ 'rendeert'. Nochtans lukt de opstart niet overal. In bepaalde gemeenten is er blijkbaar geen interesse bij de zelfstandigen. Dit kan verklaard worden door een 'criminaliteitsrustige' omgeving, waarbij de nood aan BINZ pas echt ervaren wordt als er een golf van diefstallen, inbraken, wisseltrucs, oplichting... opduikt. Maar dan is het spijtig genoeg al te laat.

Patrick Wilcox,
hoofdcommissaris, diensthoofd AIK Gent
en projectleider BINZ arrondissement Gent.
Geert Deilgat,
hoofdinspecteur, politieel coördinator BINZ
in de politiezone Lowazone.
Linda Boens,
coördinatrice BINZ Zomergem.

VOETNOTEN

- 1 DEGRAEUWE, T., "Faalt de politie? Burgermobilisatie en initiatieven inzake veiligheid", in 'Voor verder onderzoek, Ponsaers, P., Duhaut, G., Pyl, G., Van de Sompel, R. (eds.), Brussel, Politeia, 2002, pp. 813-828.
- 2 Ministeriële omzendbrief betreffende de burgerwachttinitiatieven, B.S. van 14 april 1995 en Ministeriële omzendbrief IIVSP/2001/16 betreffende de buurtinformatienetwerken van 2 juli 2001.



The sign of safety

Als we ons logo laten zien,
kan u op beide oren slapen.
"We hebben alles onder controle"

1. Interventie na alarm



2. Industriële bewaking



3. Ingangscontrolle



4. Bodyguardservice



5. waardetransport



Argon Security services
Kortrijksestraat 2 B-8501 Kortrijk-Heule
M.B.Z. 16.10.30.06

GSM 0475. 39 18 79
Tel. 056. 37 08 00 Fax 056. 37 10 32
Email Argon@yucom.be